Nr 1

Utbildningsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till utbildningsdepartementet samt till utbildning inom kulturområdet jämte motioner.

Utbildningsdepartementet

1. **Utbildningsdepartementet.** Kungl. Maj:t har i propositionen 1973: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkten A 1 (s. 11) föreslagit riksdagen att till Utbildningsdepartementet för budgetåret 1973/74 anvisa ett förslagsanslag av 11 359 000 kr.

I motionen 1973: 1290 av herrar Magnusson i Borås (m) och Komstedt (m) hemställs — såvitt nu är i fråga — att riksdagen beslutar att till Utbildningsdepartementet för budgetåret 1973/74 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:t har den 15 december 1972 med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1965: 65, SU 1965: 105, rskr 1965: 295) beslutat inrätta en tjänst för kansliråd i utbildningsdepartementet. Tjänsten har inrättats för beredning av frågor om vuxenutbildning och därmed sammanhängande frågor. Under förevarande anslagsrubrik har medel beräknats för denna nya tjänst. Därutöver har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsuppräkning med 950 000 kr., varav i det närmaste 900 000 kr. avser att täcka löne- och prishöjningar.

Med utgångspunkt i departementschefens uttalande i propositionen 1973: 1 att 1968 års riksdagsbeslut om grundskolan och gymnasieskolan i organisatoriskt avseende nu är helt genomfört och att man därför bör räkna med att det genomgripande yttre reformarbetet av ungdomsskolan är avslutat för den framtid som i dag kan överblickas föreslås i motionen 1973: 1290 att ifrågavarande förslagsanslag i riksstaten för budgetåret 1973/74 upptas med 10 000 000 kr., dvs. en minskning i förhållande till innevarande år med 297 000 kr.

Inom skolöverstyrelsen handläggs fr. o. m. den 1 juli 1972 vuxenutbildningsfrågorna, inbegripet vissa invandrarfrågor, av en särskild avdelning för vuxenutbildning. Utskottet anser det motiverat att en särskild arbetsenhet för frågor om vuxenutbildning inrättas också inom utbildningsdepartementet.

Utskottet erinrar om departementschefens uttalande att reformarbetet under 1970-talet inom skolväsendet till stor del kommer att avse sko-

lans inre arbete och vill betona vikten av att detta arbete kan bedrivas effektivt. Inom kort väntas 1968 års utbildningsutredning presentera sina förslag avseende den eftergymnasiala utbildningens dimensionering, lokalisering och organisation. Under år 1972 har ett antal kommittéer till utbildningsdepartementet redovisat slutresultatet av sitt arbete. Bl. a. har kulturrådet avlämnat sitt huvudbetänkande Ny kulturpolitik (SOU 1972: 66) och 1965 års musei- och utställningssakkunniga betänkandet Kulturminnesvård (SOU 1972: 45). Sistnämnda utredning har nyligen avlämnat ett betänkande om museiväsendets organisation (SOU 1973: 5) och väntas avge ett om riksutställningsverksamheten.

Utskottet anser det inte lämpligt att nu besluta om en inte obetydlig begränsning av utbildningsdepartementets personalorganisation. Utskottet avstyrker därför ifrågavarande yrkande i motionen 1973: 1290.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 1290 i denna del till *Utbildningsdepartementet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 11 359 000 kr.

2. **Kommittéer m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten A 2 (s. 11—12) och hemställer

att riksdagen till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 17 200 000 kr.

3. **Extra utgifter.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten A 3 (s. 12) och hemställer

att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Kulturändamål

4. **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Utbildningskostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten B 58 (s. 135—137) och hemställer

att riksdagen till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Utbildningskostnader* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 4 367 000 kr.

5. **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten B 59 (s. 138) och hemställer

att riksdagen till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 523 000 kr.

6. **Konstfackskolan: Utbildningskostnader. Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkterna B 60—B 61 (s. 139—143) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna avtal mellan staten och Stockholms kommun om fördelningen av kostnader för konstfackskolan under budgetåret 1973/74,
2. till *Konstfackskolan: Utbildningskostnader* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 9 812 000 kr.,
3. till *Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 673 000 kr.

7. **Musikhögskolorna: Utbildningskostnader m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkterna B 62—B 64 (s. 144—152) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1973/74 anvisar

1. till *Musikhögskolorna: Utbildningskostnader* ett förslagsanslag av 15 851 000 kr.,
2. till *Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 343 000 kr.,
3. till *Statens scenskolor* ett förslagsanslag av 6 673 000 kr.

8. **Statens dansskola.** Kungl. Maj:t har under punkten B 65 (s. 152—154) föreslagit riksdagen att till Statens dansskola för budgetåret 1973/74 anvisa ett förslagsanslag av 2 084 000 kr.

I motionen 1973: 923 av herr Wikström (fp) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att den aviserade utredningen av dansarutbildningen får i uppdrag att som en första uppgift överväga hur dansarutbildningen skall uppehållas tills en permanent utbildning kan organiseras.

Utskottet. Statens dansskola har enligt sin stadga till uppgift att vid särskilda linjer utbilda danspedagoger och koreografer samt att meddela utbildning i mim. Vid skolan anordnas även vidareutbildning för danspedagoger. Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår, varför utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning.

I samband med förslaget (prop. 1970: 25) att inrätta statens dansskola anmälde departementschefen att frågan om utbildningen av dansare och om dansskolans uppgift i detta sammanhang inte kunde lösas utan ytterligare överväganden. Riksdagen hade ingenting att erinra mot detta. Av propositionen 1973: 1 framgår att departementschefen har

för avsikt att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att tillkalla särskilda sakkunniga för uppgiften att utreda frågan om dansarutbildningen.

Med bidrag av statliga medel har sedan ett antal år treårig yrkesutbildning av dansare bedrivits vid Balettakademien. Huvudman för akademien är Stiftelsen kursverksamheten vid Stockholms universitet, vilken beslutat avveckla den vid akademien bedrivna utbildningen av yrkesdansare. Hösten 1972 har därför inte skett någon intagning till denna utbildning.

I motionen 1973: 923 har framställts yrkande syftande till att den aviserade utredningen av dansarutbildningen skall få i uppdrag att som en första uppgift överväga hur dansarutbildningen skall uppehållas tills en permanent utbildning kan organiseras.

I likhet med motionären anser utskottet att åtgärder snarast möjligt måste vidtas för att förhindra en längre tids begränsning av möjligheterna till dansarutbildning. Utskottet utgår därför från att den av departementschefen aviserade utredningen utan särskild åtgärd från riksdagens sida skyndsamt kommer att framlägga förslag om hur det utbildningsbehov som Balettakademien hittills fyllt provisoriskt kan tillgodoses i avvaktan på en mera permanent lösning av dansarutbildningen. Med hänsyn härtill anser sig utskottet kunna avstyrka yrkandet i motionen 1973: 923.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Statens dansskola* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 2 084 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1973: 923.

9. **Dramatiska institutet.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten B 66 (s. 154—159) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna den i propositionen 1973: 1 redovisade överenskommelse, som ingåtts mellan staten och Svenska filminstitutet, om ändring i det av Kungl. Maj:t den 18 april 1969 godkända avtalet angående driftkostnaderna för utbildningen vid dramatiska institutet,
2. till *Dramatiska institutet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 6 940 000 kr.

10. **Bibliotekshögskolan: Utbildningskostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten B 67 (s. 159—161) och hemställer

att riksdagen till *Bibliotekshögskolan: Utbildningskostnader* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 4 173 000 kr.

11. **Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten B 68 (s. 161—162) föreslagit riksdagen att till Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m. för budgetåret 1973/74 anvisa ett reservationsanslag av 650 000 kr.

I motionen 1973: 732 av herr Wikström m. fl. (fp, c) hemställs att riksdagen till Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m. för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

Utskottet. Bibliotekshögskolan i Borås kommer fr. o. m. läsåret 1973/74 att ha studerande i båda årskurserna. Genom att ettårig utbildning påbörjats sista gången vårterminen 1973 beräknas fr. o. m. vårterminen 1974 samtliga studerande tillhöra den tvååriga utbildningen.

Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning under detta anslag innebär en uppräkning med 200 000 kr. I motionen 1973: 732 föreslås att anslaget räknas upp med 550 000 kr. till 1 000 000 kr.

Såsom departementschefen framhållit är tillgången till goda biblioteksresurser av stor betydelse för utbildningen vid bibliotekshögskolan. Med hänsyn till det statsfinansiella läget kan utskottet emellertid inte ansluta sig till motionärernas förslag om en större uppräkning av anslaget än Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet föreslår sålunda att riksdagen avslår yrkandet i motionen 1973: 732 och för nästa budgetår anvisar 650 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 732 till *Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1973: 74 anvisar ett reservationsanslag av 650 000 kr.

Stockholm den 8 februari 1973

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Mårtensson (s), Richardson (fp), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Wiklund i Härnösand (s), Elmstedt (c), Johansson i Skärstad (c), fru Sundberg (m), herrar Berndtson i Linköping (vpk), Svensson i Kungälv (s), Ericson i Örebro (s) och Nilsson i Norrköping (s).

Reservationer

1. vid *punkten 1* (Utbildningsdepartementet) av herr Nordstrandh (m) och fru Sundberg (m) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Utskottet erinrar" och på s. 2 slutar med "motionen 1973: 1290" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till det statsfinansiella läget är det enligt utskottets mening angeläget att man inom olika områden av den statliga verksamheten allvarligt prövar möjligheterna att begränsa utgifterna och tar till vara de besparingsmöjligheter som kan föreligga. Utskottet är ense med motionärerna om att det nu bör vara möjligt för utbildningsdepartementet att efter omdisponeringar av personal och rationaliseringar fullfölja sina arbetsuppgifter inom en i förhållande till nuläget begränsad kostnadsram. Utskottet tillstyrker därför ifrågavarande motionsyrkande och föreslår att det förevarande förslagsanslaget tas upp med 10 000 000 kr.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och med bifall till motionen 1973: 1290 i denna del till *Utbildningsdepartementet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

2. vid *punkten 11* (Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m.) av herrar Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Richardson (fp), Elmstedt (c) och Johansson i Skärstad (c) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Såsom departementschefen" och slutar med "anvisar 650 000 kr." bort ha följande lydelse:

Såsom departementschefen och motionärerna framhåller är goda biblioteksresurser av stor betydelse för utbildningen vid bibliotekshögskolan. Genom att biblioteket lokaliserats till Borås är tillgången till externa bibliotek begränsad i förhållande till vad den skulle ha varit om högskolan lokaliserats till en ort med för högskolan lämpligare biblioteksresurser. Såsom en konsekvens härav måste ofrånkomligen accepteras att kostnaderna för högskolans eget bibliotek och undervisningsmateriel i övrigt inte kan begränsas i den utsträckning som annars kunde ha varit möjlig. Med hänsyn härtill och då utskottet inte funnit anledning ifrågasätta högskolans och universitetskanslersämbetets beräkningar av utgiftsbehoven föreslår utskottet att riksdagen med bifall till yrkandet i motionen 1973: 732 anvisar 1 000 000 kr. för budgetåret 1973/74.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och med bifall till motionen 1973: 732 till *Bibliotekshögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

MARCUS BOKTR. STOCKHOLM 1973 730054